

Nazan YÜZBAŞIOĞLU

Kütahya'da Bir Erken Tunç Çağı Yerleşimi:
Seyitömer Höyük (ETÇ III) V/D Çanak Çömleği

FİLİZ KİTABEVİ

İSTANBUL

2024

Aralık 2024

ISBN: 978-625-5957-03-0

Kapak Tasarımı: İlyas Önder ÖKTEM - Esin EROL
Fotoğraflar: Cemile KAYA - Ercan KILIÇ - Özlem DÜZENLİ
Teknik Çizim: Fatoş NAZLI - Seher Nur AKSA - Muhammed Enes ÖZKAN
Grafik Tasarım: Kenan Aykan ASLAN - Fatih KARADAŞ
Düzenlemeler: Serdar ÜNAN

Kitap Hakemleri

Prof. Dr. Murat TÜRKTEKİ
Doç. Dr. Umay OĞUZHANOĞLU

Bu çalışma Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir.

Proje numarası: 2024-59

Bu kitap, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nin "100. Yılıımızda 100 Kitap" projesinde listelenmektedir.

BASKI - CİLT

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com
bilgi@filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Babama...

Önsöz

Kütahya İlinin kuzeybatısında yer alan Seyitömer Höyük, kömür işletmesinin içinde bulunmaktadır. Seyitömer Höyük'te ilk olarak 1989 yılında arkeolojik kazı başlatılmasının sebebi höyüğün altında ve çevresinde bulunan kömür rezervine ulaşmaktır. Höyük'te yürütülen kurtarma kazıları belirli zaman aralıklarıyla günümüze kadar sürmektedir. Bu süre zarfında, yapılan çalışmalar kurtarma kazısı mahiyetinde olması sebebiyle geniş alanlarda gerçekleştirilmiş ve tabakalar halinde açığa çıkarılmıştır. Dolayısıyla zorunlu sebeplerle başlatılan Seyitömer Höyük kurtarma kazısının Anadolu arkeolojisine önemli katkıları olmuştur.

Özellikle bölgedeki Erken Tunç Çağı arkeolojisinin aydınlatılmasında katkıları bulunan Seyitömer Höyük'ün ETÇ III'e tarihlendirilen beş evresi açığa çıkarılmıştır. Bu tabakanın üst evrelerini oluşturan V/C-A evrelerinin çanak çömleği A. KURU tarafından doktora tez çalışması kapsamında değerlendirilmiştir. ETÇ III'ün en erken evresi olan VI. Tabaka (Erken ETÇ IIIA) mimarisi ve çanak çömleği tarafımdan doktora tez çalışması olarak hazırlanmıştır. Bu dönemin çalışılmayan kısmı olan V/D evresi çanak çömleğine ait veriler "Kütahya'da Bir Erken Tunç Çağı Yerleşimi: Seyitömer Höyük (ETÇ III) V/D çanak çömleği" adlı bu yayın ile ortaya konulmuştur. Bu çalışma ile Seyitömer Höyük'ün ETÇ III dönemi büyük oranda yayımlanmış olacaktır.

"Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılı anısına 100 kitap" adlı projeye katkı sağlamaktan onur duyar, söz konusu projenin mimarı olan sayın rektörümüz Prof. Dr. Süleyman KIZILTOPRAK'a teşekkürlerimi sunarım. Seyitömer Höyük'te V/D evresinin açığa çıkarıldığı 2019-2021 yılları arasındaki kazı çalışmalarında bilimsel danışman olarak ile çalışmama vesile olan ve her daim desteğini esirgemeyen (MA) Serdar ÜNAN'a teşekkürü borç bilirim.

Seyitömer Höyük 2021 yılına kadar on sekiz kazı sezonuna sahne olmuş, on bir sezonuna dahil olduğum çalışmalarda ve öncesinde emeği geçen meslektaşlarımı ve emekçileri minnetle anıyorum. Yayının hazırlanması sırasında harita ve görsellerlerin düzenlenmesinde desteklerini esirgemeyen Arkeolog Esin EROL ve Fatih KARADAŞ'a ayrıca teşekkürlerimi sunarım. Çalışmada kullanılan çizim ve fotoğraflar Seyitömer Höyük kazı arşivine aittir, çalışma izni ile arşivi kullanmama müsaade ederek çalışmama katkı sağlayan Kütahya Müzesi'ne teşekkür ederim.

Bu ve diğer çalışmalarımnda fikirleri ve desteği ile yanımda olan ve kitabın hakemleri arasında yer alan Prof. Dr. Murat TÜRKTEKİ'ye, Doç. Dr. Umay OĞUZHANOĞLU'na, teşekkürlerimi sunarım.

Kütahya

Temmuz 2024

Nazan YÜZBAŞIOĞLU

İçindekiler

Materyal ve Metod.....	1
Seyitömer Höyük Kazı Tarihçesi ve Tabakalanma.....	3
Seyitömer Höyük V/D Evresi Mimarisi.....	7
Seyitömer Höyük V/D Yerleşimi Çanak Çömleğinin Mekânsal Dağılımı Üzerine Değerlendirmeler.....	19
Seyitömer Höyük V/D Çanak Çömleğinin Yapım Teknikleri.....	25
Seyitömer Höyük V/D Evresi Çanak Çömleği Mal Grupları.....	37
1-Kırmızı Astarlı Mallar (Mal 1).....	38
1a-Kırmızı Astarlı Mal Grubu (Mal 1a).....	38
1b-Kırmızı Astarlı ve Perdahlı Mal Grubu (Mal 1b).....	39
2-Film Astarlı Mal Grubu (Mal 2).....	40
3-Kahverengi Astarlı Mallar.....	41
3a-Kahverengi Astarlı Mal Grubu (Mal 3a).....	42
3b- Kahverengi Astarlı ve Perdahlı Mal Grubu (Mal 3b).....	43
4-Kaba Mal Grubu (Mal 4).....	44
5-Astarsız ve Perdahsız Mal Grubu (Mal 5).....	45
Seyitömer Höyük V/D Evresi Çanak Çömleği Formları.....	47
1-Tabak (Form 1).....	48
1a-Dışa Açılan Basit Ağız Kenarlı Tabak (<i>Troya A2</i>) (Form 1a).....	49
1b- Dışa Açılan ve Dışa Çekik Basit Ağız Kenarlı Tabak (<i>Troya A3</i>) (Form 1b).....	51
2-Çanak (Form 2).....	53
2a-Basit Ağız Kenarlı Çanaklar (Form 2a).....	54
2b-İçe Çekik Ağız Kenarlı Çanaklar (Form 2b).....	55
2c-Omurgalı Çanaklar (Form 2c).....	56

2d-“S” Profilli anaklar (Form 2d).....	57
2e-Derin anak (Form 2e).....	61
3-Fincan (Form 3).....	62
3a-İlmik Kulplu Fincan (Form 3a).....	62
3b-Dikey Kulplu Fincan (Form 3b).....	64
4-Kadeh (Form 4)	65
5-Depas (Form 5).....	67
6-Tankard (Form 6).....	70
7-Sepet Kulplu Kap (Form 7).....	71
8-Suriye ŐiŐesi (Form 8).....	72
9-Gaga Ağızlı Testi (Form 9).....	74
9a-Dik Gaga Ağızlı Testi (Form 9a).....	74
9b-Geriye Yatık Gaga Ağızlı Testi (Form 9b).....	77
10-Matara (Form 10)	80
11-Özel İŐlevli Kaplar (Form 11).....	81
11a-Askos (Form 11a)	81
11b- Yonca Ağızlı Testi (Form 11b)	82
11c-Kutu Biçimli Kap (Form 11c).....	83
11d-Süzge (Form 11d).....	84
11e-KaŐık (Form 11e).....	85
12-ömlek (Form 12).....	85
12a-Yuvarlak Ağızlı ömlekikler (Form 12a)	87
12b-Boyunlu ömlekler (Form 12b).....	88
12c-Üayaklı ömlekler (Form 12c).....	92
13-Küp (Form 13).....	93
14-Kapak (Form 14)	94
14a-Düz Kapak (Form 14a).....	95
14b-Konik Kapak (Form 14b).....	97

14c-Silindir Biçimli Kapak (Form 14c).....	98
14d-Kubbe Biçimli Kapak (Form 14d).....	100
14e-Taç Kapak (Form 14e).....	103
15-Minyatür Kap (Form15)	104
15a-Minyatür Tabak (Form 15a).....	105
15b-Minyatür Çanak (Form 15b).....	106
15c-Minyatür Fincan (Form 15c).....	107
15d-Minyatür Kadeh (Form 15d).....	108
15e-Minyatür Depas (Form 15e).....	108
15f-Minyatür Tankard (Form 15f)	109
15g-Minyatür Sepet Kulplu Kap (Form 15g).....	110
15h-Minyatür Gaga Ağzılı Testi (Form 15h)	110
15ı-Minyatür Çömlek (Form 15ı)	112
15j-Minyatür Kapak (Form 15j).....	116
16- Kulplu ve Tutamaklar	117
16.1-Kulplar.....	117
16.1.1. İlmik Kulplar	118
16.1.2. Dikey Kulplar	118
16.1.3. Yatay Kulplar.....	118
16.1.4. Sepet Kulplar	118
16.2. Tutamaklar.....	118
16.2.1. Dikey Tutamaklar.....	118
16.2.2. Yatay Tutamaklar.....	118
16.2.3. Atnalı Tutamaklar.....	118
17-Emzikler.....	120
18- Dipler ve Üçayaklar.....	120
18.1. Dipler.....	120
18.1.2. Yuvarlak Dipler.....	120

18.1.3. Sivri Dipler.....	120
18.1.4.Düz Dipler	120
18.1.5. Konkav Dipler.....	120
18.1.6. Halka Dipler.....	120
18.2. Üçayaklar.....	121
19-Bezeme.....	122
19.1. Kabartma Bezeme.....	123
19.2. Kazıma Bezeme.....	126
19.3. Oluk Bezeme.....	127
19.4. Baskı Bezeme.....	130
19.5. Boya Bezeme	131
Seyitömer Höyük V/D Çanak Çömleğinin Değerlendirmesi	133
Sonuç.....	141
Result	149
Kaynakça.....	153